

змушує теперішніх підприємців слідкувати за конкурентами та вчасно реагувати на розповсюдження контрафактного продукту, при цьому – не сподіваючись на компенсацію шкоди, завданої їхнім «брендам».

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України.
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/conv#n2444>.
2. Кримінальний кодекс України.
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/conv#n1336>.
3. Лавровська І.Б. Матеріальна шкода та упущена вигода в судовій практиці про злочини у сфері інтелектуальної власності. Вісник Верховного Суду України. 2013. №7. С.35–47.
4. Про затвердження Національного стандарту № 4 «Оцінка майнових прав інтелектуальної власності»:постанова Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 2007 р. № 1185.
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1185-2007-%D0%BF#Text>.
5. Про затвердження Порядку взаємодії органів державної контрольно-ревізійної служби, органів прокуратури, внутрішніх справ, Служби безпеки України:наказ Головного контрольно-ревізійного управління України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Генеральної прокуратури України від 19.10.2006 № 346/1025/685/53.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1166-06#Text>.
6. Судове провадження № 1-кп/590/104/20. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/87981382>.
7. Судове провадження 1-кп/944/736/20.
URL:<http://reyestr.court.gov.ua/Review/89499319>.

Письменний Дмитро Петрович,

професор кафедри кримінального процесу
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, професор

**СЛІДЧО-ОПЕРАТИВНА ГРУПА: ОКРЕМІ ПИТАННЯ
СТВОРЕННЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ**

Відповідно до Кримінального процесуального кодексу України (п. 5 ч.1 ст.3) досудове розслідування є стадією кримінального провадження, яка починається з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань і закінчується закриттям кримінального провадження або направленням до суду обвинувального акта, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру, клопотанням про звільнення особи від кримінальної відповідальності.

Швидке, повне та неупереджене розслідування кримінальних правопорушень є одним із завдань кримінального провадження з тим,

щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необгрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура (ст. 2 КПК України).

Організація взаємодії органів досудового розслідування з іншими підрозділами Національної поліції України передбачає спільні зусилля в запобіганні кримінальних правопорушень, їх виявленні та розслідуванні шляхом поєднання наявних у них можливостей, при чіткому розподілі їх повноважень.

Підвищенню якості досудового розслідування в значній мірі сприяє своєчасне вирішення питання про взаємодію органів досудового слідства з іншими підрозділами Національної поліції України, зокрема в складі слідчо-оперативної групи (далі – СОГ), як найбільш вдалої та універсальної форми взаємодії при розслідуванні тяжких та особливо тяжких злочинів, вчинених в умовах неочевидності, окремих кримінальних правопорушень, що набули суспільного резонансу або вчинені на території декількох адміністративно-територіальних органів України.

Окремі організаційні питання розслідування злочинів слідчо-оперативними групами розглядалися у роботах українських вчених-процесуалістів: А.Я. Дубинського, Ю.І. Шостака, В.М. Тертишника, С.В. Слінька, О.М. Подопрелова, В.М. Федченка, Л.Д. Удалової, Ю.В. Сухомлин, А.С. Симчука, М.Й. Кулик, В.В. Зарубей [1, с. 7; 2, с. 12; 3, с. 17; 4, с. 242; 5, с. 7].

Зазначимо, чинний КПК України (ч. 4 ст. 38) передбачає, що досудове розслідування здійснюють слідчі, дізнавачі одноособово або слідчою групою, групою дізнавачів.

На законодавчому рівні, тільки в проєкті КПК України, підготовленому робочою групою Верховної Ради України та внесеному на друге читання (2005 р.), в ст. 223 передбачалося, що досудове розслідування могло проводитися не тільки групою слідчих, а й слідчо-оперативною групою та вказувалися процесуальні підстави створення і діяльності вказаних груп [6, с. 117–118].

На жаль, в КПК України (2012 р.) не зафіксовано створення та порядок організації роботи СОГ, її повноважень та особливостей взаємодії членів слідчо-оперативної групи.

На нашу думку, підставами для створення СОГ є наступні: 1) необхідність проведення інтенсивних та тривалих оперативно-розшукових заходів співробітниками оперативного підрозділу у ході розкриття та розслідування слідчим складного кримінального провадження з великим обсягом роботи; 2) необхідність у проведенні негласних слідчих (розшукових) дій під час розкриття та розслідування слідчим тяжких та особливо тяжких злочинів «по гарячих слідах»; 3) необхідність проведення НС(Р)Д за матеріалами

перевірки інформації про завуальовані злочинні діяння, оскільки даних, що містяться у матеріалах, які перебувають на розгляді у слідчого, недостатньо для прийняття по ним рішення про порушення кримінального провадження.

Мусимо констатувати, що оскільки КПК України не передбачає створення слідчо-оперативної групи чи групи дізнавачів, то ці питання знайшли свою регламентацію у відповідних наказах МВС України [7, с. 4–7; 8, с. 3, 22].

Таким чином, слідчо-оперативна група (СОГ) визначається як організаційна форма взаємодії слідчих (дізнавачів), працівників оперативних та інших підрозділів поліції з метою виявлення, фіксації, вилучення слідів кримінального правопорушення, речових доказів, встановлення свідків та потерпілих, встановлення осіб, які його вчинили, з'ясування обставин, що мають значення для кримінального провадження.

Метою створення та діяльності СОГ є здійснення ефективної взаємодії слідчих та працівників оперативних підрозділів поліції для повного і неупередженого досудового розслідування у складних та великих за обсягом кримінальних провадженнях, а також щодо тяжких та особливо тяжких злочинів, учинених в умовах неочевидності, які набули суспільного резонансу або учинені на території декількох адміністративно-територіальних одиниць України.

Виходячи з зазначених особливостей створення СОГ, до організаційних засад розслідування названих злочинів такою слідчо-оперативною групою необхідно віднести: 1) своєчасне створення СОГ та внесення змін до її складу; 2) правильне визначення складу групи та раціональний розподіл роботи між її учасниками; 3) узгоджене планування слідчих (розшукових) дій при розслідуванні конкретного кримінального провадження; 4) доцільна організація надання інформації всередині СОГ про хід та особливості досудового розслідування, з відповідною координацією роботи учасників цієї групи.

Припинення діяльності СОГ та її розформування до закінчення досудового розслідування необхідно розглядати як один із різновидів зміни формату її діяльності, а тому обов'язково мати відповідне процесуальне оформлення.

Зазначимо, що розглянуті окремі питання створення та діяльності слідчо-оперативної групи будуть сприяти вирішенню завдань кримінального провадження (ст. 2 КПК України).

Список використаних джерел

1. Дубинский А.Я., Шостак Ю.И. Организация и деятельность следственно-оперативной группы: учеб. пособие. Киев, 1981. 49 с.
2. Тертышник В.М., Слинько С.В. Взаимодействие следователя с иными подразделениями органов внутренних дел при расследовании преступлений. Харьков: Юридический университет Министерства внутренних дел, 1995. 66 с.

3. Подопрелов А.М. Создание и деятельность следственно-оперативной группы: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Киев: Академия МВД Украин, 1991. 283 с.

4. Федченко В.М. Слідчі та слідчо-оперативні групи: підстави їх створення і діяльності. Науковий вісник НАВСУ. Київ, 2001. № 5. С. 241–247.

5. Організація роботи слідчо-оперативної групи: навчальний посібник [Л.Д. Удалова, Ю.В. Сухомлин, А.С. Симчук, М.Й. Кулик, В.В. Зарубей]. Київ: Національна академія внутрішніх справ, 2020. 504 с.

6. Проект нового КПК України, підготовлений робочою групою Верховної Ради України (реєстр. № 3456-Д). Київ, 2005. 308 с.

7. Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: наказ МВС України від 07.07.2017 № 575.

8. Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: наказ МВС України від 27.04.2020 № 357.

Плетенецька Аліна Олександрівна,
доцент кафедри судової медицини
та медичного права Національного медичного
університету імені О. О. Богомольця, лікар –
судово-медичний експерт ДСУ «Головне
бюро судово-медичної експертизи
МОЗ України», кандидат медичних наук

ПОСТТРАВМАТИЧНИЙ СТРЕСОВИЙ РОЗЛАД У ПРАЦІВНИКІВ СИЛОВИХ СТРУКТУР. СУДОВО-МЕДИЧНА ОЦІНКА

За останні роки в Україні збільшилась кількість судово-медичних експертиз щодо визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень у потерпілих з посттравматичним стресовим розладом (ПТСР). Серед них, як правило, військовослужбовці та працівники правоохоронних органів, що отримали травми в умовах бойових дій на сході України.

Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР) – це хронічне порушення психічного стану, що може розвинути після травматичної події. За даними МОЗ України близько 8% чоловіків та 20% жінок, що пережили травматичні події, мають ПТСР.